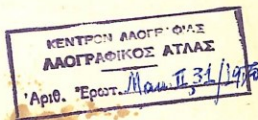

31

Πρωτότυπο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Δευ. 1969/Βιορμη. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Ἀρχαρί*.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Τραπεζούντος*
Νομοῦ ... *Τραπεζούντος (Πόντου)*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Ἰωάννης*
Παπιδόωρος ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .. *Λευκόβρυση - Κοζάνης*.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *11*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. *Παπιδόωρος Γεώργιος*.

.....
ἡλικία... *8.9*... γραμματικαὶ γνώσεις... *Εὐ. Δημοτικῶν*
Ἐκλογίων..... τόπος καταγωγῆς .. *Τραπεζοῦς*
Πόντου ①.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Αἱ ὁπωσδήποτε ὁμαγαί περιοχαὶ προ-*
ωρίζοντο διὰ σποράν. Ἰδιαίτεραι περιοχαὶ διὰ βοσκήν εἰς τὴν
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ;
.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μόνας κλπ. *Ἡ δὲ περιου-*
σία εἰς ἐγγύην καὶ μικρογαιοκτημόνων τούτων (μπέδων).
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; .. *Ναί· καὶ μόνον μετὰ τὸν θάνατόν του δι-*
εξέμετο εἰς τὰ τρία τέκνα του......

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ἦεχον οὗτο κυρίως μ.ε. τὴν γεωργίαν. ἔκ. βαρβαρὴν καὶ μ.ε. τὴν οἰκίαν τοῦ κτηνοτροφίας.*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ναί*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ἦεχον οὗτο κτήματα μ.ε. ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των...*

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *Μαραπαῖοι* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ... *κατὰ*

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *εἰς εἶδος* ..

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ναί* : *« αἱ χήραι τοῦ ἔργου ἐρχάται ἐκ μεσογειακῶν περιόχων τῆς Μ. Ἀσίας χαμηλοῦ πνευματικῶν καὶ*

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *ὅχι*

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *εἰς πλησιέστερον πῶς τῆς Ρωσίας*

- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς, (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *κυρίως ὡς ἐργάται καὶ μετὰ χρονικὰ διαστήματα*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

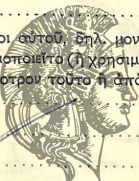
..Μ.έ.ζωϊκὴν.κ.έ.κρο.κ.βοῶν.καί.αἰγοπροβάτων,
πορ.τάκ.ις.δ.έ.καί.μ.έ.χαμηλιὰ.σαρ.θή.ζ.ε.ς.καί.μ.έ.
ἀλλ.γ.ν.καρ.α.μ.οῖ.ν.ν.ἰ.χ.δ.ύ.ν.οῖ.δ.ω.οῖ.τοῦ.ἡ.κ.ρ.α.
δα.τα.εἰς.χαμηλὴν.τι.μ.ή.ν.καί.ἐρ.ρ.έ.σ.ο.ν.το.εἰς.τοῦ.ἀγ.ροῦ.

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ?
ἦ.τ.ο.αἰ.γ.ω.ε.τ.ω.κ.χ.ρ.η.δ.ν.α.ν.ε.ν.ν.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .
δ.ε.κ.ἦ.τ.ο.γ.κ.ω.ε.τ.η.κ.χ.ρ.η.δ.α.τ.ω.ν.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

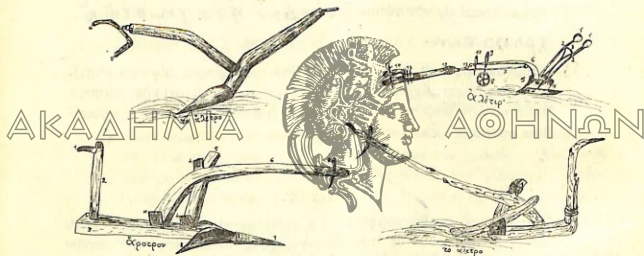
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....
2..... 5..... 8.....
3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .
3) Μηχανὴ θερισμοῦ .

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον
-*εἰς τὴν ἐκτέλεσιν*.....
-
-
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(¹) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... Με. τ. ὁ. ἰ. ὠ. δ. ν. ὕ. ν. ἰ. ὠ. ῥ. ῥ. ὠ. ὠ. τ. ο. ὅ. ῥ. α. ἔ. α. εἰ.
 ὁ. η. τ. ὠ. ν. χ. ὠ. ρ. α. φ. ἔ. ὠ. ν.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ἔ. ἰ. ὠ. δ. ν. ὕ. ν. ἰ. ὠ. ῥ. ῥ. ὠ. ὠ. τ. ο. ὅ. ῥ. α. ἔ. α. εἰ.

ῥ. α. ὠ. χ. ἡ. ῥ. α. τ. ο. α. ὠ. ῥ. ῥ. ὠ. ὠ. τ. ο. ὅ. ῥ. α. ἔ. α. εἰ.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, ἔ. ἰ. ὠ. δ. ν. ὕ. ν. ἰ. ὠ. ῥ. ῥ. ὠ. ὠ. τ. ο. ὅ. ῥ. α. ἔ. α. εἰ.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.). ῥ. α. ὠ. χ. ἡ. ῥ. α. τ. ο. α. ὠ. ῥ. ῥ. ὠ. ὠ. τ. ο. ὅ. ῥ. α. ἔ. α. εἰ.

ῥ. α. ὠ. χ. ἡ. ῥ. α. τ. ο. α. ὠ. ῥ. ῥ. ὠ. ὠ. τ. ο. ὅ. ῥ. α. ἔ. α. εἰ.
 καὶ ὁ ξυλοφάσας.

πριόνι

ἀρίδα

ριπί ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει το άλογον ή άλλο ζώον διά να προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον... Π. εἰς ὑποφρχα.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας... *Εὐαγγελιστὸς Ὀλιβέριος, Π.Υ.*

[illegible]

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον των βοδιών (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἴ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).
 Η. ΔΗΡΑΚΤΟ. ΖΑ. ΚΑΛΙΑ ΜΕ-
 ΖΑ. ΚΑΠΙΣΤΡΙΑ Χ. ΧΙΛΩΡΙΑ. ΤΩΝ ΝΩΘΩΝ ΑΓΟΡΩΝ
 ΕΚΑΤΕΡΩΘΥΝ ΤΩΝ ΑΡΑΤΡΩΝ ΚΑΙ Τῆ ΠΡΟΤΡΟΦῇ Αὐτῶν

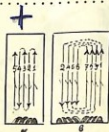
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 Π.α.κ.ζ.ο.ζ.ε.θ.ῖ.ἐχθ.θ.θ.η.ρ.α.ῖ.θ.ο.α.ε.ρ.ο.α.ο.ρ.ο.ε.
 το...ἐ.θ.α.ρ.ο.σ.θ.ε.ν.α.ῖ.θ.ω.δ.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... *Κατ' εὐθείαν γραμμὴν*

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμιες, σιασιές, μεσδραδες κ.λ.π.);

..... *Μέ σπορίες (σπορίδια) ὡς ἐκα-
λουντο τότε*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακίαν; ... *Ναί*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; ... *Εἰς τὰ ὁριζία χωράφια*

Εἰς τὰ ὁριζία δὲν ἔτο δυνατόν νὰ χρησθῇ ἄροτρον

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθεῶς, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

..... *Εἰς μόνον τρόπον: ἡ διάνοιξις κατὰ εὐθείαν μετὰ τὸ ὑνί καθεῶς*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *Εἰς τὸ ὀργώμα τῆς σποράς*.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτριάκων. Πόσα ὀργώματα ἐγένοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἔλε. δ. η. ζ. α. χ. ω. ρ. α. τ. α. ἡ. ο. υ. βα. ρ. ι. κ. α. ἦ. τ. α. ἁ. ῥ. ἰ. κ. α. σ. σ. ἡ. ἄ. ρ. ω. α. ρ. ὀ. σ. α. ῥ. μ. ἔ. τ. ὀ. ἁ. ρ. ἔ. τ. ρ. ι. π. ρ. ο. χ. ἦ. τ. ο. τ. ῥ. α. σ. α. ρ. ἁ. «τὸ. λ. ἱ. χ. τ. ρ. ε. μ. α. ν.»*
δ. η. λ. ε. δ. η. τ. ὀ. β. ι. σ. χ. ὀ. ρ. ἰ. σ. τ. α. τ. α. ὀ. ὤ. χ. ρ. ο. δ. ἡ. ἔ. ρ. χ. α. β. ἰ. α. ἁ. ὀ. τ. ἦ. ἔ. χ. ἰ. ε. τ. ο. μ. ἔ. «τὸ. ἡ. ἱ. χ. τ. ρ. ε. μ. α. ν.» κ. α. τ. α.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

Τὸ ἴδιον περιλαμβάνεται καὶ ἀπὸ τὸν
κατὰ κληρονομίαν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιταῖ ἢ ἄλλο δημητριακόν...

.....γένεση... εμφάνιση.....

- 4) Πόσα ὀργάματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *ἐκ μέρους ὀργώματα εἶναι εἰδικά*

- 5) Ποία έργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν. π.χ. τὸ δισάκνυ εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Η. χ. ε. η. π. ε. .*

(Ε.Δ.Σ.Α.Κ.) από την οδού Αγ. Εφραίμου. Ο δρόμος και διεκδοκαίρετο επί του εδάφους...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουΐτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

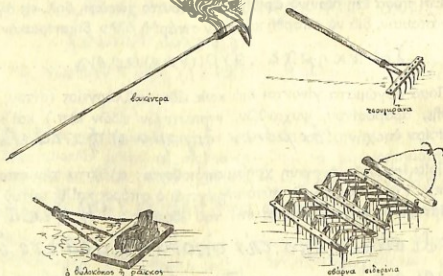
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
ψειδῇ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρῳ
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; **Μέ. < τὸ ξυ-**

στέρ >> τὸ ὁποῖον ἤτο σιδηρὰ τριγωνικὴ ἡράξ
τῆς ὁποίας ἡ μία κορυφὴ κατέχηεν αἰ. κυλινδρ.
κ. ἢ ραβδὸν καὶ μετὰ τὸ καθάρισμα ἀνιέρχεται.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); ... **Ναί. οὐκ ἔστιν. μ. ε. σβάρ. κ. σφ. α. ἢ**
δὲ σβάρ. ἤτο ἁμωία μὲ γυμνὰ, ἢ ὁποῖα σκατετοκ-
αῖς τοῦ ἐκ ξυλίνων βερβύ.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσάπ. κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

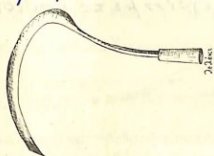
Ναί. μὲ ἀδικτὴν σκαμνω-
τήν ἢ ὁποῖα ἐχέται < βολὰρ κασμάς > βολο-
κασμάς.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

..... Με τὸ δρεπάνι (δερμάτιν.) μὲ ὅσον
διώκει τὴν κατ' ἐργασία τοῦ σίτου. ἢ
τὸ πορὶ περιώριον

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε

..... Ἀλλὰ μέσα θερισμοῦ δὲν ὑπάρ-
χουσι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Με δρεπάνι.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Ὁμαλὴ

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; Ἡ χει-
ρολαβὴ του ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ξύ-
λου. Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς δὲν ἔχει ὀνόματι.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... *οἱ σιδηρουργοί*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν, ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *τὰ γιτηρὰ ἐθιρίζοντο παλαιότερ. π.π. καὶ καθὼς καὶ αἱ τροφαὶ τῶν ζώων ἐν τῇ φασγίᾳ κ.ἄ. ἀπὸ τῆς ἐκριζώσεως*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *πρὸς τοὺς τοῦ ἐδάφους*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *καὶ*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... *οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουσιν τὰ δράγματα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίασμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .. *πολλὰ δράγματα μαζί*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. Ἀγκάλια

γ. Οἱ θερίσταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερίσταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

... Μόνον δι' ἰδιότητάς, ἄνδρες καὶ γυναῖκες

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Νόχι

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ναί

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ὀχι

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάδαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον.

Α. Π. Θ. Τῶνς κηρὸν φῶς στάχυν ἐπὶ κροτ. κο-
ρίτση ψάδαν εἰς στήθα ἰσώταχα καὶ...
κηρὸν κροτ. τὴν ἰσώταχα ὡς ὁμαζαν. « χέντ »
καὶ τὴν ἰσώταχα ὁποῖαν ἀκὴρ τὴν εἰς τοὺς τοίχους
τῶν θωρακίων ἢ καὶ ἐπὶ τὸν τοῦ εἰκονοστασίου
ὡς ἐστὶν ἐν τῷ.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

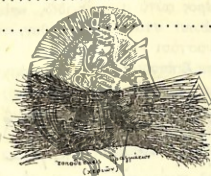
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ὀλίγω μετὰ τοῦ θερισμοῦ.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

...οἱ ἴδιοι οἱ δερματισταὶ ἔκαναν καὶ τὰ
 δερμάτια. Τὰ δερμάτια, πορὶ μικρὰ,
 ἐδένοντο μετὰ χιμρόβολα « δερματικά »
 ὥσως ὡς οὐράζοντο καὶ ἦσαν κατεσκευ-
 ασμένα ἀπὸ στάχους θρίζας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δερμάτια μετὰ τὰ δέσιμον οὐκ ἐκentrύ-
 χοντο ἐντὸς τοῦ θερισμένου ἀγροῦ εἰς τρεῖς.
 ἢ καὶ ὡς οὐράζοντο σωροὺς οἱ ὁποῖοι ἐκentrύ-
 « θεμύγιον » καὶ ἦσαν ἀκαθαρτοὶ ἀπὸ
 δερματιῶν.

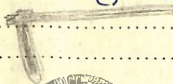
ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; *εἶναι ἔγνωστον*

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... *Περὶ τὰ
τέλη Φεβρουαρίου καὶ τὰς ἀρ-
χὰς Μαρτίου*.....

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Μὲ σκαπάνην (μακέλ).....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐπι-
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Ναί. Κατὰ*

*Δεκέμβριον μήνα ἐγένετο ἡ σπορά ζυγκω-
τοῦ λαίνιο. Ἐδερίζοντο μὲ τὸ ὄρεπῶν. Ἀπρί-
λιον εἰς τὸν ἥλιον διὰ τὰ ξερὰ ὄν καὶ
ἀκρογύνως μετεφέροντο εἰς ἀσπυθήκας*....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Μὲ κοινὸ δρέπανον κατὰ τοὺς ἰσοί*.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... *Διὰ τὴν ξήρανσιν καὶ τὸ
... δέσμοι οὐδὲν ἐργαζέσθαι ἐχρησιμα-
... πριεῖτο.*

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... Συνεκεντρώνοντο εἰς τὸ ἄλωνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

*... Ἐτοποθετοῦντο αὐτὰ εὐθείας εἰς
... τὸ ἄλωνι.*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι;

... Ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν. Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν αὐτὸ χωριστὰ τοῦ καρποῦ. Ἐρίχθη παλαιὰ εἰς τὸ ἄλωνι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

... Εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

.. Ἀρκηκε. τὰ ἀλώνια μόνοι εἰς μίαν οἰκογένειαν

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .. Κατὰ ..

τὰς ἀρχὰς. Ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν αἰῶνα

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

.. Ὁλοτα. τὰ ἀλώνια ἡπαν. χωματάλωνα

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων)

.. Ἐκκαθαρίζετο μόνοι ἄσὸ τὰ χωράκια

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνισμού γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

.. Ὁχι

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

Αφ' ἡν ἀβ. τῆς αὐτῆς ἐκείνης ἀρχῆς ταῖς ἐξελίξεσιν
μὴ καὶ ἀπολύοντες τὰ ἐξήντα εἰς τρεῖς μέρη τοῦ
γέφυρατος κορυφοῦ μέρους τοῦ σταύρου ναυ. ἐν-
δοικόντων ἐπὶ τὸ ἐξάτω μέρος

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολυτοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλ-
ωνίου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγρός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κἀ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

[illegible]

- 20 —

.....

.....

— 21 —

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀπὸ τῆς ὥρας μὲχρι τῆς ὀχτὼ πέντε
ἡμέρας τῆς δευτέρου τῶν σταχυῶν.....

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τοίπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τὸ διχάλι τὸ ὀδοντωτὸν καὶ τὸ δικούλι
ὁξυγόνον ὡς καὶ τὸ δουκράνι καὶ τὸ ξύλον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

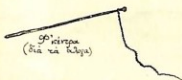
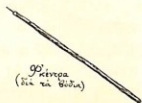
Ναί.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Μία ἀπὸ τὰ βέργα ἐκ ξύλου γεωργικῆς
ρυσῆς.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Μία μονὰ στρώσις

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μαλαμά

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀνωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν

Οἱ ἴδιοι ἢ γεωργοὶ με ἰδικὰ ζῶα

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ναί

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ; ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο ; πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;
- Κατεσκευάζετο ἐκ βερνικῆ φαντερουκιάς 1,5 μ. ἢ μὲν 2 μ. ἢ 2,5 μ. ὡς ἐξεδείκναι εἰς τὸ ἄνω ἄκρον αὐτοῦ - 23 - εἰς τὸ ἄνω ἄκρον αὐτοῦ

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.). *εἰς τὰ ἀγροικία μόνον.*

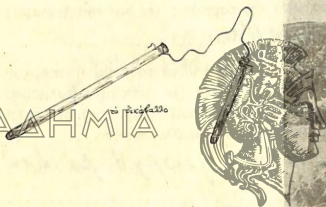

κόπανος στρογγυλῆς

ξύλο κοπανιτικὸν διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτὰ; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

Μόνοι ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ τινεῖς ἰσοπέτοι ἀντιμισθία καὶ ἔργον ἐκράβωσαν ἐκ ἀερίστου τὰ ἀγροικία ἐκ τῶν ἀγροικίων ἀερίστου

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχυος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) **Ξ.Χ.Ο.Ρ.Θ.Ε.**

Τ.Α.Υ.Ν.Ο.Τ.Α.Δ.Ε.Μ.Α.Ζ.Ι.Α.Ο.Ι.Α.Ζ.Ε.Δ.Ε.Ι.Μ.Ε.Σ.Ε.Ι.Σ.Τ.Ο.Υ.Θ.Υ.Λ.Ε.
(Εἰς τὸν ἑαυτοῦ). **Ε.Κ.Π.Θ.Η.Μ.Ο.Σ.Ρ.Ω.Δ.Ε.Σ.Τ.Α.Κ.Α.Θ.Α.Τ.**
Χ.Ι.Ο.Ρ.Α.Α.Φ.Ι.Θ.Ω.Σ.Μ.Ο.Χ.Ο.Χ.Ε.Ι.Σ.Τ.Ο.Υ.Χ.Υ.Ρ.Η.Π.Ε.Ν.Ι.Ζ.Α.Τ.
Κ.Α.Ρ.Ω.ΟΥ.Δ.Ε.Ο.Τ.Α.Υ.Ο.Σ.Α.Χ.Υ.Σ.:.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; **ΧΟΧΛ**
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

ΧΟΧΛ

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Η.Θ.Ο.Ρ.Α.Υ.Μ.Ο.Σ.Κ.Α.Τ.Ω.Τ.Η.Ν.Ε.Λ.Λ.Α.Δ.Ο.Η.Ν.Ο.Ν
β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.... **Ο.Υ.Α.Λ.Ω.Χ.Ι.Ο.Ρ.Α.Ε.Τ.Α.Χ.Υ.Ε.Σ.**
Ε.Υ.Ε.Υ.Ο.Χ.Τ.Α.Μ.Ε.Λ.Ο.Φ.Α.Κ.Α.Δ.Ξ.Ω.Ρ.Ε.Υ.Ο.Υ.Τ.Ο.Δ.Ι.Ο.
Τ.Ο.Υ.Ι.Χ.Κ.Ι.Ο.Ρ.Α.Μ.Ε.Τ.Α.Κ.Δ.ΙΚ.Ρ.Α.Ν.Ζ.Ζ.Τ.Ο.Κ.Λ.Ε.Υ.
Ε.Ε.Ε.Ρ.Ε.Κ.Α.Δ.Τ.Α.Κ.Ι.Φ.Τ.Υ.Α.Ρ.Ζ.Ζ.Τ.Α.Ο.Φ.Α.Ι.Α.Π.Λ.Ε.Χ.
Ξ.Υ.Λ.Α.Κ.Α.Δ.Ε.Υ.Α.Θ.Μ.Ο.Ι.Α.Μ.Ε.Τ.Α.Κ.Α.Τ.Ω.Ε.Ρ.Ω.Α.Υ.Η.Ν.
Ε.Ι.Κ.Ω.Ε.Ρ.Γ.Α.Ι.Α.

τοῦ δικιργιάν (ἑ. λειῶμα)

τοῦ δικιργιάν (ἑ. λειῶμα)

τοῦ δικιργιάν (ἑ. λειῶμα)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μά-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ο οχληαζίζομενος αὐτός εἶχε οχληα-
σασθῆναι καὶ διὰ τῆς ἀρχῆς ἐδύμον καὶ
καρφύρεται εἰς αὐτὸν βαχαιρὶ καὶ
ἀφροσι.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτᾶρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *Μέ. τοῦ αὐτοῦ ἐργαλεῖ-
ος. τὸ αὐτοῦ ἐργαλεῖος. ἡ τοῦ αὐτοῦ ἐργαλεῖος. μέ. τοῦ αὐτοῦ ἐργα-
λεῖος. τῆς κατωτέρω ἐκδόσεως...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει)· ἀνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Οἱ. ἰ. δι. α. γ. ζ. η. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. .

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δευτέρον ἄλῳνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

[illegible]

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

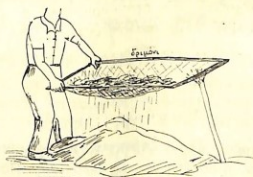
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῶν κοντύλων
ἐγίνετο μετὰ τοῦ κοσκίνισμα.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρον, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν* π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Μὲ τὸ ἀνέμιον διασωροῦν καὶ
μὲ τὸ κοσκίνισμα διακοσκίνην μὲ
σοῦς διαχωρῶν μελεῖται

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

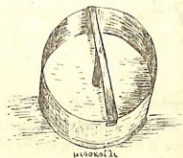
καὶ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σοῦ ἐπιπη-
γνύετο τὸ φτυάρι χωρὶς νὰ ἐκείνη
χαυθῇ. ἔρχοται ἐπὶ μ.ο.τ.

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ~~Δ.ε.κ. β.ω.τ.ρ.χ.α.κ.~~

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

.....Ο.φ.α.η.αἰ...πρὸς...τρίτον...εἰς...ἐστῆ...
.....ρίκο.χ.τ.φ...-.....
.....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) ..Τὸ...ἐκ...χρήσι...παρα...σφ...

μικρο.χ.τ.φ...ἀγροφυλακ.κ.τ.φ...ἤ...τὸ...«κούτελι»
καὶ «τὸ ρούπε»...4 «ρούπεα»...ἐξήκοντο.
ἐν...«κούτελι»...Τὸ...κούτελι...χωρητικότητος...
...ἀπὸ...ἐν...τὸ...ρούπε...1,50...τῆς ὀκάδας...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ..ἐκ...εἰς...ὀκάδας...ἀποθήκη...

τῆς ἀποθήκης...τῆς...ἐκ...ἀποθήκη...
...«σαρπίν»...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟΝ ; ... Πάκτοτε... ἐντός...
 εἰς... ἀπορρήκτου (ἀχρῶτα) εὐρίαντα...
 μέγας... ἀπὸ τοῦ ἀγίου...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

... Μετὰ τὸ ἀλώνισμα

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ;...

"Οχι

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαίθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... τὸ ἐξελθόν τῶν ἐτησίων πυρῶν...
 ἤτοι ἀγνώστων εἰς τοὺς τόπους μας

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;....

2) Ποῖος ή ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἐν ναι, ἀπό ποῖον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

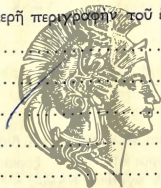
2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

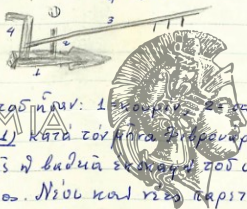

ΑΘΗΝΩΝ

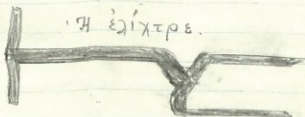
Συγέγνια ἡμετέων ἀνακρίσεων τοῦ ἐρωτηματολογίου.

Σελίς 2· ἐρώτησις 4) οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου, μόνον κατὰ τὴν χειμερινήν περίοδον, διὰ τὸ βαθεῦσθαι τῶν χωραφῶν καὶ διὰ τὴν μεταγοράν, ἐπὶ τῇ ραχέϊ τῆς, τῆς ζωτικῆς κόφου, ἀντὶ μικρᾶς ἀμοιβῆς εἰς χρῆμα ἢ καὶ εἰς εἶδος.

Σελίς 4· ἐρώτησις 2). Ἡ μορφή τοῦ ἀρότρου ἦτο σχεδὸν ὁμοία μετὰ τὴν μορφήν τοῦ ἐκκοιζομένου εἰς τὴν σελίδα 4 ἀρότρου, ἐκτὸς ὡς τὸ ὕψος, τὸ ὅπου ἦτο ὅμοιον μετὰ τὸ ὕψος, τὸ ἐκκοιζομένου εἰς τὴν σελίδα 5 τοῦ ἐρωτηματολογίου. Οὐνομάζετο δὲ τοῦτο ἀγέτρηναι τὰ ὀνόματα τοῦ
'Ἡ ἀγέτρα.

διαφορὰ μόνον πλάτους ἦν: 1=κομμήν, 2=καλὴν, 3=ὄκ, 4=οὐράν.
Σελίς 9 ἐρώτησις 1) 1) κατὰ τὸν πόδα Φιδρανίου καὶ Μαρτίου καὶ εὐε-
τυχάνετο δι' αὐτῆς ἡ βαθὺὰ ἐκκαμψὶς τοῦ ἀρότρου καὶ ἀναστρέφει τὴν
βύβιν τοῦ χώματος. Νέου καὶ νέου παριστάσαντο κηφιακὴν κατὰ
τριὰς ἢ καὶ τετράδας, ἀναλόγως, καὶ ἐβωγοῦντο οἷον τοὺς
πρὸς σποράν ἀγρούς.

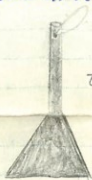

Σελίς 7· ἐρώτησις α) ὄργωμα καὶ βώδια ὠδηγοῦντο εἰς τὸ ὅριον καὶ τὴν βοσκήν καὶ κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς δὲ ὥρας ἐφαίρθηον πρὸς ἐργασίαν.

Σελίς 7· ἐρώτησις β) ἐλάμβανον δὲ πρὸ τοῦ προγεγεμένου εἰς τὸ ἀ-
ρότρον βυθόν, ὅστις ἦν τοῦ ὕψους αὐτῶν ἀποστρέφοντο εἰς τοὺς βυθοὺς διωτῶν

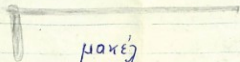
Συγίων Συγών αυτού.

Σελίς 9. ἐρώτησις 6) πῶντοσε εἰς τὸ εἰκὼ μέρος τῆς σάτης τοῦ ὑπόρου.

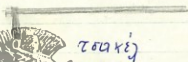

τὸ συστήρ.

Σελίς 10. ἐρώτησις 7) ἔρχηται διὰ σάτιμον.

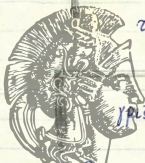

μακρὴ

τακτὴ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

χαλκομακρόν.

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 11. ἐρώτησις α: 1) ἔρχηται δεξιότροπ.

τὸ μοναδικὸν ἐργαζομένων δεξιότροπὸν δὲ πᾶσι.

τὸ συνδόν τὴν χειρὶ μετὰ τὴν χειρομαχίαν

για ἵνα συγκρούσῃ μετὰ τὴν κινήσιν τοῦ

καὶ ἀπομακρύνω τὰ τυχόν συρροόμενα εἰς τοὺς τόπους τοῦ δεξιότροπου

φίλου.

Σελίς 23. ἐρώτησις 19. Ἡ λιθία, ὁ κόπανος

μετὰ τοῦ ὅσοιον ἀγριότροπο μῶρον τὴν φασίγια.

τὸ ὅσοιον ἔγρεν εἰς

σέξχος σιδηρὰ βραχίον

δεξιότροπο πρὸς τὴν ἡσυχίαν

